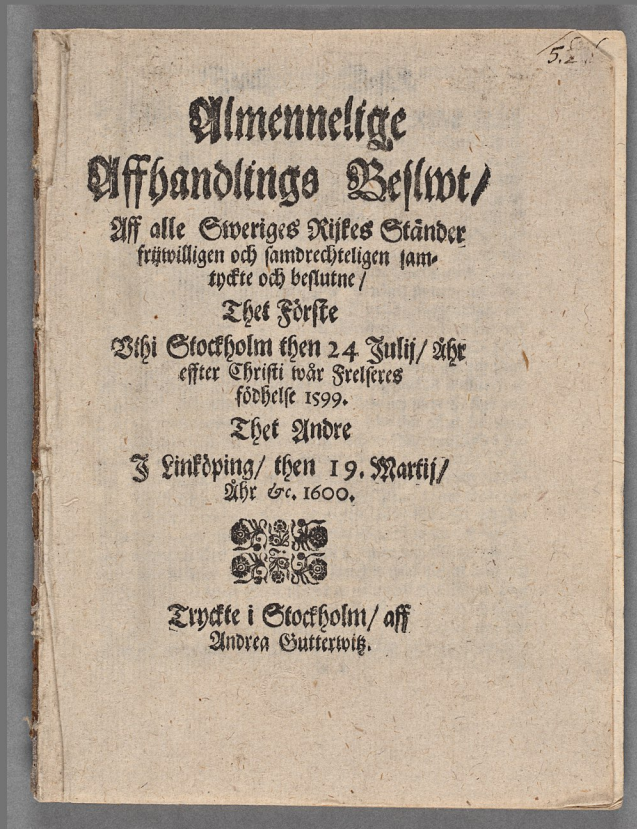

Almannelige Affhandlings Beslwt, aff alle Sweriges Rijkes ...

SOT // Kungl. förordningar / 3. saml.

Tillkomstår 1600

Digitaliserad år 2016

National Library
of Sweden

5.2

Almennelige Affhandlings Beslwt /

Aff alle Sveriges Rikes Ständer
frjwilligen och samdrehteligen sam-
tyckte och beslutne /

Thet Förste

Thi Stockholm then 24 Julij / Åhr
effter Christi wår Frelseres
födhelse 1599.

Thet Andre

I Linköping / then 19. Martij /
Åhr &c. 1600.

Tryckte i Stockholm / aff
Andrea Gutterwis.

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header.

Second line of handwritten text.

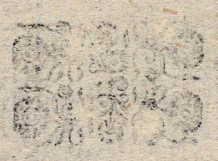
Third line of handwritten text.

Fourth line of handwritten text.

Fifth line of handwritten text.

Sixth line of handwritten text.

Seventh line of handwritten text.

Eighth line of handwritten text.

Stockholms Beslut.

S effter skreffne Sveriges Rikes Råd
 och Ständer/ Grefswer/ Friherrer/ Biskoper/ Adels
 Clerckerij/ Borgere och menige Almoge / som aff
 then Höghorne Furste och Herre / Her CARL/
 Sveriges Rikes Regerende Arffurste / Hertig til
 Sudermanneland/ Närliche och Vermeland/ &c. haffue hijt til
 Stockholm kallade och nu församlede warit/ menige Rikssens Saler til
 at öfwerwäge och betänckie. Gdre här med allom kunnigt och öp-
 penbarligen betyge/ at ändoch wære framledne Försäder och Föräl-
 dret/ menige Rikssens Ständer/ haffue för någre förledne åhr / som
 skedde effter Christi wår Frelshares födelse 1544. samhälligen och
 endre hteligen/ giordt en Stadge uti Westerås/ huruledes som med
 Rikssens Regering här uti Sverige effter then tydhen skulle hållit
 warde/ och sandrechteligen samttyckt och beslutit wardt/ thet och sedan
 aff hwart Stånd / serdeles år *confirmeret* och stadfastt bleffwet/ at
 althen skuld tilförende mynkin oenigheet/ skade och förderff / sigh wchi
 wårt kære Fädernesland förorsaket hade / både ther aff at fremmen-
 de Härskap här in uti Riket fördes / och til Sveriges Rikes Re-
 gemente och Regering satte och becrodde bleffue / som mynkin Wäld
 och Tyrannij/ på Sveriges Rikes Underfäter öfwerde och bedress-
 ue : Såsom och thersöre/ at här uti Riket seldan någon sandrech-
 tighet kunne ware / när Konunge waleet / hoos Swenske och In-
 ländske Slechte effter Lagen skee skulle/ och widh ingen wiß Familia
 war bebunden/ Thet man förthen skuld måtte en wiß Slecht och Fa-
 milie ther til köhre och wchwälte / som ther widh stadigt ware och
 bliffue måtte/ så länge Gudh väcktes at någon aff thes Mans Linie
 kunde i Lifwet ware / på thet sådane Twist och Ewedrächtighet
 en gång måtte förekommen och förtagen / och Riket ther ige-
 nom icke ytterligere uti Oro och Obestånd satt och fördrat war-

de. Och medan wåre Salige framledne Förfäder på then Tydh
wål besunne/ at ingen uti Sveriges Rike sådane Konungs-
ligh Höghet och Regemente haffter förtient hade / för sig och
sine Effterkommende at blifwe widh / än then Stoomæchtige
Fürste och Herre/ Her **CHRISTIAN** / dhå Regerade Sveriges/
Göthes och Wendes &c. Konung (Christeligh och Höghlöfgh
i Aminnelse) som näst Gud; guddomlige Tåhiet / genom stör-
ste Flåt / Mödhet / Omfögh / Betymber och Luffsfahre / hade hulpsit
thette Rikes wårt Käre Fädernesland / vthur thet Betrock / som
thet genom fremmende Härskap uti kommit war / och satt thet
åther medh alle theß Ständer och Ledemooth Högre och Lågre /
uti theß förre Fröhert och Welkor igen. Och icke the allene / ut-
than hat he och på then Tydh genom Gud; nådige Bistånd / hulpsit
Swriges Rike wårt käre Fädernesland uthaff thet odrä-
gelige Sol / som thet tillförende under then willfarende Påwiske
Låhre uti kommit och förde war / och i then staden lattit op-
rättit och forplante / then rättte Swangelij Låhre / som medh
Gud; kläre och reene Ord öfwerens kommer. Wich hwilken
H: K: M: och högelighen hafwer budit och förmahnt / at alle
hans Effterkommende bliffwe stulle / så wist och fast som the the-
res Christelige Siäls Salighet och Himmelrykes Lott icke för-
tappe wille.

Sådane wåre Salige framfarne Förfäders gode och Wål
betänckte Stadge och Förordning / betenne wi och skyldige och
plichtige ware / at hälle och fullborde / som wi och thet samme
medh sielffwe Werket haffwe lattit påttine / här till gjort ihaffwe /
och här effter thet samme gerne göre wele / widh then allsuar och
höge Förmaning / som thet på steds och här förbemält är. Hwar-
före och i förledne tider effter Höghbetzte saligh Konung Gustaffs
Dödh / först **H: K: M:** äldste Son / framledne Konung **ERICH** / til
Sveriges Konung och Regering tagen bleff. Och effter han thet
igenom sitt Tyrannij och olaglige Regemente sielf förwårckede / at
han

han eller hans Effterkommende sedan aldrig måtte komme ther till igen / wardt dhå effter samme Stadge och Urfföreling then andre Konung Gustaffs Son / salig och höghlöfslig i åminnelle / Konung Johan / til Sweriges Rikes Regering thoret och anammet / och betom ther medh *successionen* til Regementet på sig och sine Effterkommende.

Och ändoch wij alle wäl hade kunnet hafte betänckende / at tage H: R: Maris äldste Son / then Stormechtigste Höghborne Furste och Herre / Her Sigismundus nu Regerende Konung i Polen / til wår och menige Rikens Regerende Konung / Allkenstund H: R: M: emoot sin Fadersaders trogne Råd och Förmaning / widh then willfarende Påwiste Lähre tagit hade / och i then måtte skilde sigh ifrå then Kongl. Regering här i Sverige: Såsom H: R: M: och utan wår och menige Rikens Ständers wittskap och wille wedertoggh ett fremmende Konungeryke / medh Sweriges Rikes odrägelige weltför / som Sweriges Rike aldrig må eller kan wedertage / och ther uppå strax och alle omwetterligen begaff sig hedan aff Riket: Lufwäl effter wij alle hafwe warit vthi then otwifswelachtige Tilförsicht och Förhoppning / at H: R: M: skulle hafue welet stadeligen och oryggeligen blesswet widh thet Löffe och Tilfäpelse / som H: R: M: genom sine öpne understreffne Bress och Mandater hade latit vthgå i Landzänderne här i Riket förr än H: R: M: begaff sig här in till sin Konungelige Eröning / at ingen för Religionen skulle hafue sigh til at befahre eller ansechtet blifwe / ändoch under sådane löffe anner List och Mening hafwe förborget warit / med the Ord / at H: R: M: ingen för Religionen skuld hate eller elste wille / som ther medh är bewist / at H: R: M: ingen hafwer hatet aff then Påwiste Lähre som H: R: M: medhåller / och ingen älsket aff them som äre aff then Christelige Swangeliske Lähre / som wij och här i Riket bekenne til / effter som sedan med sifwe Verket nogsampe efterfolgt och bewist är. Så hafwe wij doch icke anseedt / hwadh för insasghor wij wäl kunde hafue hafte emoot H: R: M: Icke heller så
noge

noge wellet stærpt / hwadh twiffuelachtigheet som witt ad:ligen och
wål haffue seedt aff the Bress som H: K: M: hüt in i Riket skreffuit
hafuer / förr än H: K: M: sig i eigen person hüt in i Riket begaff /
som förbemåle är: Vthan effier lång afförhandling vthi Crönings
tydhen / är H: K: M: til thette Riket wårt käre Fäderneslandz Kes
gering annammet / Erönt och antagen bleswen / effier H: K: M: oss al
le vthi sin Konunglige Cröning sådane trygheet och troheet / med lif
ligh Sedh och skriffelig försäkring sworit / loffuet och tillsagde: hafa
wer / som andre Sweriges Konungar effier Sweriges besterrestne
Lagh och gammal urminnes Rättigheet at göde / Skoldige och plichti
ge äre.

Men althenskund H: K: M: sedan icke allene sin Konung: giord
de Sedh och försäkring bruttit hafwer / som bewisligt ware skal / i alle
Puncter sedt ware / Vthan och emoot all naturlig Rärleet / förde
vthlensten Häär å Fosterland sit / ossalle til at härte och förderfwe /
som widd H: K: M:s Sedh och försäkring faste och stadige hållit haff
we / såsom allom nogslampt yppenbart och wetterligt är / at vthi för
ledue Åhr skedde / oanseet at H: K: M: tilförende genom sine öp
ne och tryckte Mandater som hüt in sendes / och i Landzenderne förkun
nede blesfue / loffuede och tillsade / at H: K: M: icke anners til sit Fä
dernesland komme wille än som en mild och trygger Konung til sine
trogne vnderfäter / hwilket icke heller hållit wardt. vthan brukede meer
oppnbare wåld och slagh än någon mildheet eller Lagh. Och ändoch
at wtt för sådane orsaker / och then otillbörlige handel i någre åhr v
thi Finland förhades / til hwilken H: K: M: genom sine Bress och
befalningar mykit styrckte och tilrådde / wål hade dhå strar hafft skäl
nogh at affsäne oss ifrå sådane wåldsamme Regemente: Ut wål me
dan H: K: M: gaff sig vthi en wenlig Förening / med Högh:te wår
nådige Furste Hertig Carl / som skedde i förledue Höst wid Linköping /
sedan thet blodbadh öffuerståndit war / som Gudh bättre på then
tydhen hende / thet H: K: M: alt wål hade kunnet gått förbi / hwar H:
K: M: hade welat sigh inlate vthi lofl ge / åhrlige och laghlike hand
linger /

ligger/ som allom' nogsampt wættelrige och kunnige äre/at esomoff
 test tilbudne bleffue/ Så effter då i för:de Linköping / alt sådant wardt
 satt tilbake / och aldeles stulle för:gått blifwe / och ther upå een wen-
 ligh Förening oprättet warde/ som för:bt är/ ther H: R: M: dhå
 loffuede och tillfode / at H: R: M: hwarlen dhå eller i tilkommande
 tidher wille til thet wæste ihughtomme/ hwadh igenom sådan hulle-
 sam handel stedt wore/ och H: R: M: stelff hade gifwit orsaat til /
 Jcke heller therföre haffue något misshagh til någon/ anten högh:te F:
 H: Hertigh Carl &c. eller någon aff them som medh H. F. N. på
 then tidh wore / vthan ware och bliffue H. F. N. medh all Broderlig
 kärlig benågenheet/ och alle andre Ständer medh gunst och nåde be-
 wogen/ och aldrig meere til ewigh tidh thet någrom wråtte eller för-
 wite/ och late til ondo niute/ och therwthössuer intet wåldsambligen
 företage eller företage late/ hemligen eller yppenbarligen/ inñan Landz
 eller vthan/ emoot Andelige eller Werldzlige/ Adel eller Dadel/
 högh eller lågh/ fattig eller rukt/ thet som them til skade ware kunde
 til åhre/ lyff eller godz/ vthan regere wårt kære Fädernesland eff-
 ter sin Konungelige Eedh och skrifftelege försäkring. Och hwadh
 beswåring som man kunde haffue emoot the Rådypersoner / som nu
 vthi anhöldning äre/ thet wille H: R: M: vithi Kers: Konung: Chur
 och Furstelige Sendegudz närware late för:rette vithi Stockholm/
 Fyre Wåneders tidh ther effter / til hwilken tidh H. R: M: dhå en
 Riksdag vthskrifwe wille. Ther hoos wardt och på samme tyd loff-
 uet och tillagdt / at H: R: M. wille affstasse thet fremmende Krigz-
 solck/ som medh H: R: M: i Ryket inkommit war / ehwar the kun-
 ne ware / anten på Befästningar eller elliest/ medh mykt annet/ som
 H: R: M: bekräftede / effter som samme Förening som i Trycket
 vthgångin är/ thet nogsampt vthwysser och förmåler.

Sadane H: R: M: löffte och tillånelse/ listige Eedh och kraf-
 tige försäkring/ hade nit wål förmodat/ at H: R: M: oryggeligen
 stulle hållit och fulbordet haffue/ såsom tilböriligen hade warit: Men
 H: R: M: hafwer icke allene intet tänckt til något sådant til at effter-
komme

komme och sulborde / vthan haffuer strax vthan någon giffuen orsaak /
begiffuet sigh här vthan Riket / och emoot thet H: K: M: skulle aff-
stasse thet fremmende Krigzfolck / och Besättningerne / haffuer H: K:
M: latic besettie Calmerne Slott / som är ett medh the förnämste
Cronones Huus och Slott / medh en hoop aff thet fremmende Folck
H: K: M: hoos sigh hadhe / Och när H: K: M: är öffuertom-
men til Dansigh / haffuer H. K. M. Ther ifrå insende på Besätning-
gen Calmerne meere Folck / och thet förstärckt / både medh Fecalie /
Lodh / Krut och annan Krigzmunition, och förbudt at slådie thet i
Ewenste manna händer igen.

Ther som och vthloffuet wardt / at Keys: Konung: Chur och
Fürstlige Sendebudh skulle sakerne om förnämde Rådypersoner för-
höre / ther om är icke heller medh något allsuar wordet tilgjordt och
slått i werck / vthan i then stadh H: K: M: hade loffuet och til-
sagdt / at gåre S. F. N. des rättmättige vndskyloning / för the gros-
ne tilmåle / som H: F: N: tilförrende igenom onde menisktors tilstyn-
dan och ofansferdig berättelse i Landzenderne vthförde wore / Ther
haffuer H: K: M: högibte S. N. hoos Keys. Kongl. Chur och Für-
ster ofansfärdeligen latic bestyille. Och thet som H. K. M: haffuer
loffuet och tillsagdt intet wäldsampt late företage / hembligen eller vp-
penbarligen / emoot en eller annan här i Riket / som för:bt är / thet
warder practiceret och stämplet medh alle macht / huruledes H: K. M.
äter medh Krigzhäär achter komme här i Riket igen / förde Perso-
ner med wäld til at förlosse / och of andre på thet häffuigeste at försölle.

Och på thet H: K: M: skulle sigh bestinne / och medh sådant
och annet affstå / låte wij vthi förledne Winter H: K: M: ifrå Jö-
nelöping tilstriffue / och begäre at H: K: M. sigh inner Fyre Må-
neders tydh ther effter förklare wille / hwadh wij oss til H: K: M.
skulle haffue at försee / hwillet icke heller sedan med then ringeste Dook-
kass något är swart til. Haffue förthen skuld warit förorsakede / at
komme på thet tydh tillsammans och sådane saker at öffuerwäge och
berådsla.

Och

9

och althen stund wij wäl förnimme och görligen kunne see för
dgonen/ at ehuru troligen wij på wår side H: K: M: mene/ och oss er
moot H. K. M. förklare/ så haffue wij doch ingen trygheet eller trohet
at förlate oss til H. K. M. effter thenne dagh. Wij bestinne och wäl/
at hwar på sådane ofkälige Regemente som här i Ryket/ såsom och i
Sjuland och Estland en Tjdh lång warit hafwer/ icke i Tjdh stas
ses Bøther / dhå wil thet ware Sveriges Rikkes och wårt ytterste
Fördarff och Undergång. Therefore haffue wij och nu endrechtes
ligen och sambhelleligen så Beslutit/ at wij icke heller wele hälle och bes
känne H: K: M: för wår Herre och Konung/ och aff H: K: M:
regerede ware/ vthan wår Eedz Hultap och Manstap / som wij H:
K: M: här til effter lagen och Arfförningen hafwe skyldige och
med förplichtede warit / aldeles uplöst och oss ifrå afflagde hafwe.
Doch tage wij Gudh then Aldrahögste til witne/ och för hoo
nom betinge / at wij til thenne wår Eedz Upsäwelle/ hafwe nogsampe
förorsakede / nödde och twingede warit / effter som wij wår Skäl
ther til sådant at gøre / wele almenneligen och hele Werlden late
kunnigt och yppenbart warde.

och ändoch wij hade fogh och Orsaal nogh / at affdane H:
K: M: Mansarffuinger/ i lille måtte ifrån thenne Rikkes Rege
ring/ så at the effter Arffhyldingen aldrig någon Tjdh här til
komme skulle: Likwäl wele wij intet late Sonen ännu och
yndgelle / hwadh Fadren / så måtte brutit och sigh förfedt hafwer / v
than på thet högbte K: M: må ännu förnimme / then Denägens
heet som wil H: K: M: och then Konunglige affbde hafwe / Så
wele wij annamme och behälle H: K: M: s Son för wår Herre och
Konung/ doch med så Skäl / at H: K: M: skal sigh innen Sex
Måneders tjdh förklare/ om hans H. K. M. wil sende sin Son här
in i Riket/ och late öffuerantwarde honom til högbte F. N. Hertig
Carl G. som then näste och skyldeste Målsman/ och andre gode och
wälbetrodde män/ och uti then reene och Evangelij lähre / som wij
och här i Ryket tilförbundit haffue/ at ypsödde i wårt tungemähl och
Eedz

Seder til at lære / och ther upå Sex Måneder effter then Tiden late
honom här in i Riket kommer. Hwar så steer / dhå wele wij honom för
andre för wår rätte Herre och Konung belänne och annamme / när han
til then Alder komer / at han os och Riket förestå / och då sädeses försä-
krelan / som wij effter Lagh och thette Rikes ymnines Rättigheet
och Brud böde sarsäkrede ware. I medler Tidh wele wij nu som
förr / hälle högrichte Furste Hertig Carl G. för Rikens Rege-
rende Arffurste / och til at förestå Riket uti förde vinge Herres o-
myndige år.

Men ther och så är / at H: K: M: innan förde Sex Må-
neder här upå icke förklarar sigh / och later sin Son komme här in
Sex Måneder effter then Tiden / til at late upföde och upfuchte i
then reene Ebangelij lähre / och wårt Tungemål och Seder / som
förbt är / Dhå wele wij och honom affsagdt hafwe ifrå Sweriges
Crono och Regemente / så at han eller hans Uffode / aldrig något
Tidh til Riket tiltael hafwe måge eller skole / uthan både Fader och
Son ther ifrå affsagdt hafwe / och hafwe så the både sielswe skildt sigh
ther widh / och warit wällende / at the ther ifrå komme äre / och wij
för Gudh och hele werlden ursächrede ware / icke hafwe gifwit ther
något orsaal til. Och wele så sedan os föreseer / hwar Gudh os effter
Arfföreningen en Konung och Herre tärkes wisse och sinne late /
som os wid Gudh klare och reene Ord / och effter Sweriges Lag regere
och förware wil / ty under någet Papistiskt Bodh och Twång eff-
ter thenne Dagh / at ware regerede / äre wij ingelunde tillimes /
uthan så nu som tilförende ther ifrå löse / fril och affsagdt hafwe wele.
Hwad andre Saler widh kommer / som på thenne Tidh hafwe
warit til at herådsla om / som är först / then outbörliche Handel /
som på någre förledne år och ännu uti Finland förhafwes / huru
then bäst kunne ware til at affkaffe / och komme thet Landet under
Cronon til lyone igen. Ther om hafwe wij samwellige Ständer här
närwarandes så beslutt / At ändoch the Finste noglamp på ächtil-
lige Tijder äre både medh gode och allfwar förmahie / at the sigh sko-
lerätte

le rätte i Salen och med oss och menige Ruffens Ständer upå then
 ne side i alle thet Riket wære lare Faderuesland til Wälsferd och bäste
 lände kunde / föreene / så hafwe the doch hwarken med onde eller gode /
 sig welet rätte och bewele latti / at man förthen skuld nu strax både Fogh
 och Rätt hade them med sådane affsuar at besökie / som til then Sa-
 len tiente. Iiskiwäl / medan wil icke achte them ware lyke Skuldige uthi
 thet som the sigh företagit hafwe / vthan så wäl the en part sommän-
 ge aff oss på thenne side äre / ther til försörde och bedragne wordne / så
 hafwe wij Salen så besänckt / at så frampi man annu något hoos
 them med gode vthrätte kunde / at man dhå icke behöfde före Ruff-
 tet uthi yttremere omkostnet. Och förthen skuld skole någre aff hware
 Ständ här ifrå bliffue nu strax titt öfwer stickete / som medh all
 flyt förde Finste förmane skole / at the sigh wele rätte i Salen / och
 föreene medh oss och Ruffens Ständer på thenne side / och hwille
 som aff F: N: Heritz Carl &c. nämpde bliffue / i Salen brukes
 måtte / the skole sigh ther til ingelunde föruthan lage förfall förwä-
 gre / vthan willige sinne late. Och upå thet at Salen emellan the
 Finste och oss på thenne side må kunne thes bättre fördragen warde /
 och all Ting komme til een godh Enighetigen / så skole förde uth-
 stickete begäre någre aff the Finste medh sigh titt öfuer tilbage / som
 på the andres wägne om all Ting beslute måge / hwille både aff H:
 F: N: och oss medh een sådan låter Leigde / skole försedde bliffue / at
 the sigh icke måge i någre måtte hafwe för Wäld eller Drätt til at be-
 fahre. Och hwar då så skeer / at the Finste som begäret warder / kom-
 me innen Fiorton dages Tidh tillstådes / ifrå thet the vthstickete öf-
 uerkomme til Sindland / och föreene sigh med oss och Ruffens Ständer /
 dhå skal medh alt Krigz wäsend emoot them hafwes fördragh och ins-
 ställes. Men är thet så / at the icke komme wele / och göre medh oss itt / v-
 than så här effier som här til ställe sigh mootwilligen och gienwördi-
 ge / dhå wele wij hafwe them all Wille och Wänskap afflagde / och
 hälle för wære yppenbare Fiender / hwille wij samptligen wele
 hielpa til at försökie / på thet högste som wij thet göre kunne och förmä-
 ge /

ge / til hwilket wi hwar i sin stadh wele ospart och uppsatt haffue till
och allwar förmodgenheet.

och ändoch wi menige Ständer haffue haffte betänckende at
samtycke / thet höghorne Furste war N: Herre Hertig Carl etc.
vthi eigen Person skulle begiffue sigh tiit öffuer / förnembligen / thet
före at H: F: N: des Närwarelse på thetme sidhe i Riiket icke wäl
länge mistes och ombäres kan / så och för thet man icke gerne seer / at
H: F: N: såsom then eende wi här i Riiket vthi Regementet kun
ne haffue til at lijtte vpå / skulle begiffue sigh tiit öffuer til then oppen
bare fahre / som thet til Auentors förestå kan lijt wäl / medhan Riik
sens högste tarff och Lägenheet så kräffuer och tillsäger / at medh för:de
Sinnles Saal en gång Enskap göres måtte / och nepligen något
nyttigt och fruchtsampt skal kunne medh Saken ware til at vthrätte /
medh mindre än H: F: N: sielff vthi eigen Person bliffuer Kriigz
folcket tiit öfwer fölgachtig / såsom wi icke heller wette eller kunne
nämpne någon / som thet elliest i H: F: N: des stadh skulle sigh kun
ne vpå tage / wäl til at vthrätte / och H: F: N: sielff nådigst tilbu
dit haffuer / sigh wele thet til bruke late / för hwilket wi H: F: N:
ödmuikeligen och vnderdånigen betackte / som både i then som många
andre måtte haffuer latit påstine / at H: F: N: alles war Wälfärd
och bästa söler och betäncker: Thersföre achte wi både nödigt och nyt
tigt ware / at så stee må / til hwilken reese wi hwar i sin stadh bekenne
och stildige och plichtige ware / at bliffue fölgachtige / så många som
H: F: N: tackes thet til nämpne / och synes bruklige ware kunne.
Doch begäre Ständerne vnderdånigen och ödmuikeligen / at H: F:
N: wille stione sig sielff / och icke giffue vthi någon fahre / thet som
icke synnerligen behöffues: Icke heller blifue länge här ifrå stadh /
vthan medh förste mögeligit kunde ware / begiffue sigh hiit til bakt eigen /
Riiket til tröst och förswar.

och på thet sådane Saker måge medh thes förre Alluar full
folies kunne / så haffue wi samptligen losuet och tillsagde / at wele
war i sin stadh thet til Wijsånd / Hielp och Rådskättning göre effter
wår

11
wår ypperste Förmögenheet / i hwadh måtte sådant med Råd och Såd
behöffues kan. Och i medler Tijdh H: F: N: här ifrå stadd är /
til alles wår wälferd och häfte / wele wi them hörige och lydige ware /
som hans H: F: N: här effter sig förordnendes warder / vthi Landz
änderne på Slott och Befästningerne / så och vthöffuer Kriigzfolket /
och them Hielp och Diistånd bewijse effter wår ypperste Förmögenheet /
och H: F: N: eller F: N: des elstelige Husfru och Liiffzarswin-
ger / anten frånwarende eller närwarende / icke undfalle i någre må-
te / off så Gudh hielp. Och ther någre sig bestinne late / anten
medh Bodh eller Bress / hemligen eller bppenbarligen någre falste
och förrådelige Stämplingar och vthføre wele i Landzenderne / til at
komme Droo och Denigheet tilwåge / the samme wele wi icke vnden-
dölie eller förtige / och hielp til at försware vthan med them som Be-
sätningerne haffue i Landzenderne // så lage / at the tilböriligen och lag-
ligen stole straffede bliffue / effter som wi förnimme at hwars och rens
Skuld och Brätt kunne wål förtient haffue.

Widere så haffue wi om the fångne Rådypersoner och andre som
anhåldne äre / eendrechteligen och sambatteligen så beslutit / at såsom
vthi förledne Winter i Jöncköping samtyckt och beslutit wardt / at
når wi nu komme hte til Stockholm tilstådes / dhå wele wi haffue
theras Saker til lagligit förhör och Kansakning / och så hielp til / at
the som skylbige besunnas / skulle tilböriligen straffede bliffue / så ha-
de wi nu intet beråncående / at late således medh Saken lagligen ful-
föllie / hwar H: F: N: Hertig Carl &c. hade thet så begåret / och
theune gång en Endskap ther vpå haffue welet / och Tijden thet nu
så hade kunnet medgiffue. Men på the at H: F: N. och wi för alle
Christine Potentater och Herre / och jemwål hele Werlden / måge vns
sächtede ware / at wi icke haffue giordt meere til Saken / än som lag-
ligen haffwer bordstee / så haffuer H: F: N: Hertig Carl &c. och
wi för gott anseeds / at late bidie och förnä någre Chur- och Furster
i Tydyländ / at the wille förordne någre theres gode Mån här in i
Riket / doch icke såsom til någre Domare ther vthöffer / vthan allene

11
til at förhöre / hwad **Saken** wij samptlige haffue emoot them / och se-
dan när thet är stede / så skal dhå öfwer hwar och en med straffet ful-
fölgdte bliffue / effter som **Sweriges** bestreffne Lagh medh giffuer / och
som brätten kunne ware til: **U**r thet och så / at för:bte **Sendebudh**
icke kunne någet snart komme hit i **Riket** tilstådes / **S**å wele wij dhå
när **H: S: N:** Gudh giffue medh **Helsen** och **Lycke** / kan komme vth
off theenne reese ifrå **Skandland** tilbage igen / komme tillsammans / på hwad
Lindh och **Stadh H: S: N:** thet synes / och off bäst lågligit ware
kan / och dhå förhielpe til / at ther vpå ett snilkomligt och lågligit en
Endskap må fulfölgdte bliffue / ther til wij samptligen bekänne off
plichtige och skyldige effter **Lag** och rättwise at förhielpe wele och skole.

Utterligare / är här och aff off samptligen beslutit och samtyckt /
At allthenstund the **Lybste** haffue trådt ifrå thet wenlige **Freds** fördrag /
som vthi **Stetin** vprättet wardt / och vthi förledne **U**r anhallit ale
thet **Swenste** **Godz** som tyt til **Staden** kommit är / en part ther bort-
tage och förstingre / och the **Swenste** förfolie och effiertrachte latit /
Så skal förthensuld ale thet **Godz** som the **Lybste** tilhörer / och man
öfuerkomme kan / vptages och i **arrest** hålles / såsom och the **Lyb-**
ste för ware och **Rikssens** **Fiender** achtet och hålles / och medh alle
Macht förföllies / och inge **Privilegier** tillates här i **Riket** at niuce
och behålle / in til thes the sikh hoos **H: S: N:** och **Riket** föreenet
och fördragit haffue / för then **Håån** och **Spott** / så och then **Skade**
och **Drätt H: S: N:** och **Rikssens** **Underfåter** the igenom stede är.
Doch på thet the icke skole haffue sikh til at beklage och beswäre / at
them i så måtte skeer förnär / så är thet så betänckt och affskedet / at
effter the **Lybste** haffue nu myligen med the **Res** **Bress** besökt **H: S: N:**
och begäret **Saken** anten igenom någre **Commissarier** eller andre opar-
ruste **Män** måtte förhördt wardt / **O**ch **H: S: N:** hafwer latit giffue
them ther vpå til **Swar** / at **H: S: N:** wäl kan lyde at **Saken** må til
förhör komme. **T**herföre skole någre **Fremmande** aff off på theenne
sådhe besökt / såsom och the **Lybste** på the **Res** sådhe thet samme göre /
som **Saken** här i **Riket** förhöre och rätt / och hwad som the dhå aff-
sæye

såge kunne / thet lagligt och rättwysligt ware kan / thet skole beggie-
parter sig medh bendyne late.

Om Cronones Tienare och Underfater/innen och vthan Rådz/
som aff Rikket wekne äre / och ännu alle otillbörlige Stämplinger e-
mot Rikket förhaffue / medh nåare som ännu här i Rikket äre qwarre
b effne / och thet samme göre / så och theras Hustror och Ägendom
som the här h affue / Der om haffue wij så samtyckt och beslutit / at
så många / som affwekne äre / eller och här i Rikket qwarre kunne
ware / skal alles theras Saak til lagligt förhör och nöge ransak-
ning framdeles in för Ständern optages / och hwilke som dhå stäligen
befinnes medh Bress eller Stämplinger / haffue warit i Råd och
Dåd medh them som emoot Rikket practiceret och Siendeligen sig
vplagot haffue / medh them och theres Godz skal fulfölies efter Swe-
riges bestriffne Lagh. Men i medler Tydh at medh sådan Saak kan
lagligen fulfolgd bliffue / så skal alt theres Godz löst och fast som
them tilhörer (theres Hustrors och Barns efter Lagen videntagit)
bliffue vthi arrest vnder Cronou anhallit til Sakens laglige Beh-
föring. Doch the Diuianor som sig lagligen icke befrige kunne /
haffue warit i Råd och Dåd medh theras Mån / the samme skole och
wyle Rikket / och lyde thet Straff som Sweriges Lagh öffuer them
kan vthwise. Men the Hustror som sig lagligen kunne frö göre / at
the aff theras Måns Handlinger intet wette / the måge niute then
Deel them lagligen tilhörer som Lagh förmå / och bliffue så här i Ri-
ket qwarre så länge the sig stille och roligen förhålle.

til thet skoffe / är och så aff oss samhälligen samtyckt och beslutit /
At ändock vthi Abelenes privilegier är bebreffuet och tillatt / at the
som Håradzhöffvinge döme haffue i Förlåning / skole behålle then
Deel aff saakfall / som vthi Sweriges Lagh förmåles / at Håredet
tilfalle och behålle bdr / dock altenstund sådant är emoot wår vthryck-
te Lagh och iurättwysst är / at hwar och en sin Saak ofdrändret niute
och behålle må / så skal hwar Håredt för sig behålle halsparten af
then Treding som Lagh förmå / at til Håredet falle bdr / och Håredz-
bok

behöffinger är til nuthit och upburit haffue / på thet at vthi hwar
Ländzende måtte någon Förråd och Förmodgenheet ware at tiltage /
när så vthi Ruffens tilfallande Nödh och Trång behöffues kunde /
At man dhå eller elliest icke behöffde / at leggie någon Hielp eller
Gårdh vpå Landet / Undersäterne til Besvärning / Ther aff och
Almogen kunde haffue at tiltage til at försörre them som the behöffde
til Ruffdager eller i andre måtte til at försticka och afferdige: Hvars
före och sådant vthi Häredzliste vnder några theres betrodde Wäns
och Häredz Insegle förwares skal. Then andre halffpart ther emoot
skal Häredzhöffnigen niute och behålle för sig som tilförrende. Men
om Konungz saken hoos theres eigne Landbönde / bliffue effter som
thet vthi Sal. Konung Johans (Christelig och högloflig i Amin-
nellses) fidermeere Privilegier effierlatit och bebreffuet är.

Och til Beslut / at såsom wij tilförrende ödmucligen bedit och
begäret haffue / at then Höghborne Furste wår N. Herre Hertig
Carl &c. som altydh til thenne Tydh / hafwer sökt och fordret wår
käre Fäderneslandz gagn och bästa / och ther til all sin Gult / Wödhe
och Omaal ospart haffe haffuer / och näst Gudh warit allene then
som wij haffue hafft Bystånd och Förswar vthaff / för hwilt i wij H:
S: N: på thet ödmucligeste och vnderdänligeste betackte: Så bedit
och begäre wij ännu / at H: S: N: wil och thetsamme så här effter
som tilförrende sigh anliggiende ware låte / som wij och intet Twifle /
at H: S: N: effter sine Löfte och Tilfäpelse görendes warder. Ther
emoot igen / wele wij haffue lossuet och tillagot / at wij hwar i sin
stadh wele ware H: S: N: hörige och lydige / och troligen och rätt-
rädelligen effterkomme / alt thet H: S: N: oss til menige Ruffens gagn
och Fäderneslandens Wälfärd och bästa / laghligen och Stäligen
diuendens och besallendes warder. Och in til thes någon beständig
och wiß Konung til Cronon effter Arfförningen warder anammet /
och H: S: N: Hertig Carl &c. oss Christeligen / laghligen och rätt-
wisligen regerer och förestår / som wij oss til H: S: N: wele försee / wele
wij ingen annen Föreständere haffue / eller oss någon annen regerede
ware

ware och ther til belenne / an H: S: N: allene. Och hwat någon finnes kunne / som hembligen eller yppenbarligen medh Råd eller Dåd / wille trachte effter H: S: N: des Luff och Wälsersdh / och någon aff oss sådant förstå kan / då wile wij thet icke fördrölie eller förtige / vthan yppenbare och tillänne giffue / och hielp til at the ändeligen måtte tilböriligen straffede bliffue.

Och effter thet at alle Menniskior äre then lekamlige Döden vnder giffue / Therfore hwar så hende thet H: S: N: något til Luffuet widkomme (hwilket Gudh Almächtig effter sin guddomlig Förshyn til en behagelig Alder fördröyewille) medan H: S: N: Ruffens Regering förstår / i medler Tydh någon aff them kunne komme til the ras lage Alder och myndige Åhr / som nu här med år förmålt / effter Arffhyldningen måge til Sweriges Erone och Regemente komme / Dhå wile wij achte och hålle then för Ruffens Regent och Förståndere / som H: S: N: lagligen och skäligen uti sitt Testamente och sisse wille thet til vththorer och betroor / thet ware sig En eller flere / som oss alle kan gagnelig och nyttig ware.

Hände thet och så / at ingen för Dödmål eller Hastigheet skuld / i H: S: N: des Lufftydh / thet til kunne nämpdh warde / så loffue och tillsäye wij / at wij stelffue wile förordinere och vthwällte gode ährliche och bestedelige Män / som oss vthi Regeringen kunne förestå / och the samme skole ware förplichtede / at late uppsöde thet unge Härskap / som wij ännu aff Konung Gustaffz afföde här i Ryket haffue / som äre the Höghborne Furster / Hertig Johan och Hertig Gustaff Adolff / med H: S: N: des käre Husfrues tilhielp / i alle Christelige och Furstelige Dygder / så at när the komme til the ras Åhr / måge dhå ware Sweriges Crono tienlige och oss gagnelige i Regementet / thet til Gudh sin Nådhe och Wälsignelse giffue wille.

Thernäst / såsom wij och vthi förledne Winter oss emoot H: S: N: förklarede / och thet medh loffuede och försätrede / at hwar H: S: N: eller H: S: N: Husfrw eller Barn något Wäld eller thet som plaghligit är / genom Kriggh eller elliest kunne til-

Budit warde / hembligen eller yppenbarligen / för thet. H: S:
N: sigh vpa Kistens wagne och alle wår Wälferd vchlagdt
haffuer / at wi eller wåre Effterkommende sådant aldrig samtycke
eller bifalle wille / eller H: S: N: i sin rättferdige Saal förkåte:
Så wele wi och nw här medh widh wår Åhre och Redelighet / Chri-
stelige Troo och Sanning loffuet och tillsagdt haffue / at hwar anten
hög: bte R: M: eller framdeles H: R: M:s Son / hwilken Rege-
mentet effter Arfföreningen tilfalle kan / eller och någon annen / ehoo
han helst wöre / som til Konunglig Regering kommer / wille någet
företage emoot H: S: N: och H: S: N: des elskelige Husfrw och
Luffzarffuinger / thet som icke laghligen och skäligen wöre / Då we-
le wi alle them som sådant tilbiude / ehoo the ware kunne / emoot stå-
med all then Macht och Förmögenheet wi åstadh komme kunne / och
til H: S: N: och H: S: N: des elskelige Husfrw och Barns Förs-
war / för Sffuerwäld och Drätt / wele wi haffue ypsatt och ospart
Luff och all wår Förmögenheet / och aldrig tilstädie at them någet
Wäld eller Drätt tilfoges och stee skal.

Thette förestreffne loffue wi så wål för oss här närwärende
som frånwärende / och alle wåre Effterkommende frjwilligen och eens-
drechteligen / stadigt fast och obräkligen at hålle och fulborde / och al-
drig til at rygge eller om intet giöre / nw eller i tillkommande Tyder /
offså samt Gudh hielpa til Siäl och Luff. Och til yftermeere Stads-
fästelse haffue wi odmiuteligen och vnderdänligen bidit och begäret
at Högborne Furste och Herre / Her CARL / Sweriges Kyles Rege-
rende Arffurste / Hertig til Sudermanneland / Närke och Wern-
land / &c. wår N: Furste och Herre / wille thenne wår Förening
och Beswet / medh sin Furstlige hand och Secret brede widh wåre /
stadfäste och bekräftige Giffuit och Skriffuit vchi Stockholm /
then 24. Julij Åhr effter Christi wår
Frelseres Födelse / 1599.

143

Linföpingz Beslut.

N I efterskreffne Sweriges Riktes Rådth och Ständer / Grefsuor / Friherror / Biscoper / Adels / Clerleri / Krigzbesähl / Borgere och menige Allmog / som vpå thenne berammede Rikzdagh i Linföpinghaffue församblade warit / Göre här medh allom kunigt och witterligt / at såsom wtih förledne Sommer i July Måneth vpå then allmennelige Rikzdagh / som i Stockholm hällen bleff / aff off och menige Riktsens Ständer / som dhå tilstådes wore / eenhelligen wardt ibland andre Saker beslutit / At altenstund R: M: til Polen &c. Konung Sigismundus, hade både emoot sin Faders Faders (Christelig och Högloflig i Aminnelse) Salig Konung GUSTAFS Faderlige Testamente och Förmaning / fallit ifrå Gudz Klare och reene Ord / och wedertagit then wilfarende Påwisse Lähre / och sedan emoot all Naturlig kärleek / både igenom Påwens illiftige Practiker och ingifsuende / och andre orolige Mennekors Råd och Tillhynden / sig så wide försöre latit / at H: R: M: medh främmende Härskap / haffue begiffuit sig hüt in i sitt Fädernes och Fosterland / både sin Faderbroder / Höghborne Furste och Herre / Her CARL / Sweriges Riktes nu Regerende Arffurste / Hertig til Suder. nanneland / Näriche och Wermeland &c. wår N: Furste och Herre / så wål som off andre och heele Fäderneslandet / på thet hafftigeste at förfdlie och förderffue / hwarigenom och mången åhrlich Swensk man / så wål som Fremmande / hafwe satt Luffuet til / Och hwar dhå H: R: M: och the andres förehaffuende så hade säte framgång / som willien och upätet hade warit / dhå hade thet wisseligen folgd / at icke allene them wilfarende Påwisse Lähre / medh Trugh och Twång hade bliffuet här i Riket off allom vpåfördh / emoot H: R: M: s. Sedh och Försäkring / efter som allom wetterligit

ligt år / at män i sinnet haffte haffuer / vthan och alle the blesset til
Luff och Gudz förfolgde / som sigh ther emoot vpsettie wille / och fast
och skadeligen wille hälle widh Konungens Sedh och försäkring / och
the lossige Beslwt och Affhandlingar / som aff meninge Rikens Stån-
der vpå äcktilelige Tydher här i Riket gjorde / och eenhelleligen sam-
tyckte och beslutne äre. Thersföre / såsom och för många andre höge
och wichtige Orsaker / hwille medh förste aff Trycket stole vthgå / och
allom vppenbare och förkunnede warde / äre wis alle högeligen förorsake-
de blesset / at affsäpe och ifrå sådane H : R : M : s osskälige Regemen-
te / och vpsäpe H : R : M : then huldskap / Trotskap och Manfkap /
som wi alle och hwar serdeles / både effter Arfföreningen och Sweris-
ges Lagh / haffue warit H : R : M : til then Tydhen medhförbunde-
ne / effter som dhå vpå för:de Riksdagh i Stockholm eenhelleligen be-
slutit och affsagde blesset.

Doch wardt och ther hoos samtyckte och bewilliget / meere aff
then Beträgenheet som wi til H : R : M : haffte / och än til then Kon-
nunglige affödhe haffue och bäre / än för någon Rätt som H : R : M : s
Son här til hör eller haffue må / at hwar H : R : M : wille innen Sex
Månaders Tydth effter för:de Beslwt förklare sigh / om H : R : M :
wille sende sin Son här in i Riket / at late ossuerantwarde honom
högbte wår N : Furste och Herre / Hertig CARL G. som then nä-
ste och skyldeste Wälsman / och andre gode och wäibetrodde Män / och
late honom vthi then reene och Swangelij Lähre / som wi oss här i Ri-
ket tilförbundet haffue / vpsöde / och i wårt Tungemål och Seder
läre / och vnderwisse late / och ther vpå Sex Månader effter then Ty-
dhen late honom här in i Riket komme / hwar så skedd dhå wille wi ho-
nom för andre / för wår rättte Herre och Konung bekenne och annam-
me / när han til then Alder kommer / at han oss och Riket förestå / och
dhå således försäkre kunne / som oss effter Lagh och thette Rikkes vrmins-
nes Rättigheet och Brud böre försäkrede ware. Men ther och så wo-
re / at H : R : M : innen för:de Sex Månader sigh vpå sådane Wil-
lor icke förklarede / och late sin Son komme här in Sex Månader eff-
ter

ter then Tjdh / och således late upfödde här i Riiket som för:te år /
 Då skulle och han aldeles ifrå Sweriges Crono och Regemente aff-
 sagdh ware / så at han eller hans Uffödde aldrig nådon Tjdh til Ri-
 ket tilcael haffue måge eller Skole / vthan både Fader och Son ther ifrå
 affsagde ware / effter som för:de Beslwt i stelsfue Orden thet wildere
 vthtrncker och förmåler. Och bleff så strax H: K: M: tilltriffuit /
 huruledes som ther om war beslutit bleffuit / medh ödmial Begären /
 at H: K: M: medh thet förste sigh ther vpå förklare wille.

Så althensfund hög:hte R: M: i Påländ / stett ingen Bestedh
 och Swar än til thenne Tjdh ther vpå gifuit haffuer / och icke alle-
 ne the Sex Måneder alreede förslupne äre / som H: K: M: sigh ther
 vpå förklare skulle / vthan begynner och fast lide på then Tjdh / innen
 hwilken H: K: M:s Son hiet i Riiket skulle försticket bliffue / så at
 nw icke meer än fem Måneder ther aff igen äre ; Doch listwål höres
 eller förnimmes ännw intet aff hans Tillkommelse / vthöffuer thet så
 äre och i medler Tjdh andre Saker föresaldne / som Riiket til bäste bö-
 re öffuerwägede och betänckte bilffue. Thersöre haffue wij menige
 Riiklens Ständers warit förorsakede effter hög:hte wår N: Furstes
 Budh och Kallelse / at komme här vpå thenne Tjdh tillsammans / til
 at tage sådane Saker vthi nödorstiftigt och godt betänckiende / Och ä-
 re nu således om alle Puncter öffuereens bleffue / som här efter fölter.

Först / at ändoch H: F: N: så mycket then Puncten om Kege-
 ringen belanger / haffuer gifuit thet förslag / och ther vpå fast och
 hårdt stått / Nembligen at H: F: N: ingen Konung ware wille / eller
 någon Titel och Konunge Namn före / som wij doch aff H: K: M:
 haffue begäret / vthan althensfund tilförende är förmålt / thet ännw
 Fem Måneder igen äre / innen hwilke wij haffue begäret / at H: K:
 M: i Påländ &c. skulle sende sin Son här in i Riiket / Så skulle och
 wij för:de Fem Månaders Tjdh affbidhe / Och emdhå så wore / at
 H: K: M: innen samme Tjdh sende sin Son här in / på the Wil-
 for som wij begäret haffue / Då skulle wij honom til wår och Sweriges
 Riiktes Konung armtamme och behålle / och ingen annen / när han til
 the

the myndige ähr komme / som för:bt är / och skulle han icke tilstådies til någon fulltomlig Regering / för än han komme til sine Fyre och Tjugu Åhr. I medler Tjdh / hwadh heller Konungens Son komme här in eller icke / dhå wille H: S: N: Hertig Carl &c. förestå Riket i hög: bte unge Herres ommyndige Åhr. Men thet så kunde hände / at H: S: N: något til Liffuet widkomme / förr än för: bte unge Herres så wäl som the andre Furstelige Personer komme til sådana laga Alder / som för:bt är / dhå måtte wij samdrechteligen och cenbelleligen seckie och förene oss / om En eller Twå / men icke öffuer Tre / som wij kunne tänckie och förnimme Rikets Regering til Fäderneslandzens Wälfärd och Bäste / troligen och rått rådeligen förestå och betiene wille och kunde / hwilkom wij all trogen hörsamheet bewise skulle. Och the som således til Rikets Föreståndere / och hög: bte unge Herres Förmyndere betrodde och förordnade bliffue / skulle ware förpligtede late upfödhe för:de unge Herrer samptligen / i Gudz klare och reene Ord / och alle Christelige och Furstelige Dygder och Sedher / och elliest Sweriges Rike och thes Wälserdh och bäste / vthi alle måtte så förestå sökie och befördre / som the thet för Gudh Allmechtigh / och framdeles för theas S: N: samptligen och jemwäl menige Sweriges Rikes Ständer / så wäl som heele Christenheeten wille och kunde tryggeligen til swars ware. Och när nu hög: bte Konung Sigismundi Son komme til thet Konunglige Regemennter här i Riket / och hade Rikets Ständer vthi alle måtte så försäkret som thet sigh borde / dhå skulle hans Faderbroder / Högborne Furst Hertig Johan &c. med ett tilbörligt och Fursteligt uppehälle försorgd bliffue / och serdeles sigh medh thet Furstendömet bendye late / som saligh hoos Gudh i Aminnelle / Hertigh Magnus til Östergöttsland effierlatit war / doch thet vndentagendes som H: S: N: Hertig Carl &c. thet aff til Furstendöme ewärdeligen bebreffuet och effierlatit är / för hwilket hög: bte Hertig Johan &c. annet så gott i then Stadhen skal wederslagt bliffue / som fyllest kan göre emoot then Rante H: S: N: Hertig Carl &c. bekommit haffwer / Och sådana Furstendöme vnder the

Fur

Furstelige Frihetter niute och behålle/ som S. och höglofligh i A-
 minnelse / Konung Gustaffz Testamente och Låhus breff / Hertig
 Magno ther vppå giffuit war / innehåller och förmåler / Och sedhan
 skulle H: S: N: Hertig Johan &c. iniet meere på sin Deel hafue
 af Riket til at träfwie eller fordre videntagendes the Affuegodz som
 H: S: N: på Faderne och Møderne med rätte tillfalle kunne. Then
 andre vnge Herre/ Högborne Furstie Hertig Gudstaf Adolff &c
 skal sin Her Faders Hertig Carls &c. heele Furstendomme obes-
 hindrat inrympit bliffue / och med alle the Furstelige Frihetter som
 hans Her Fader thet innehaffte hafuer / niute och oförändret behålle.
 Ther och Konungen icke lothe sin Son komme här in i Riket innen
 för:de Tid / utan således skilde honom så wäl som sig ifrå thet domine
 och gode tilbodh / medh Ruffens Regering / som wä H: K: W: vth-
 öffuer all rätt vnde och giorde hafue / dhå skulle H: S: N: Her-
 tig Carl &c. medhan H: S: N: des Luffztydh warede förestå Ri-
 ket / och ingen annen warde ther til annammet / emedhan H: S: N:
 leffde. Men hwar thet stedde förr än någon aff the vnge Herer til
 theas myndige Åhr komme tunde / dhå skulle wä hälle och kenne
 then för Ruffens Regent och förståndere / som H: S: N: i sitt Testa-
 mente aff sidste wille / ther til thorede och betrodde / efter som för et
 Åhr sedan vthi Jöneshöping eenhelleligen är bewilligt och samtyckt
 bliffuet / heller och hwar sådant för hastigt Dödsfall eller aff H: S:
 N: des synnerlige betänckande / i H: S: N: des Luffztydh icke sted-
 de / dhå skulle wä samdrächteligen och eenhelleligen samfettie och för-
 eene off om En eller Twå / som Riket troligen och rått rådeligen mee-
 ne / och thet således regere och förestå wille. Sedhan hög: bte vnge
 Herrer komme til theas myndige Åhr / som för: bt äre / och kunne sie ff-
 ue Ruffens Regering förestå / dhå måtte wä medh eenhelligt Råd och
 Samtyctie / then til Sveriges Ruffes Konung och Regent aff hög: bte
 vnge Herrer annamme och behålle / som wä förnimme och besinne
 kunne / til Ruffens Regering dugligh / och Ruffens nyttigst och tien-
 ligtst ware måtte / anten thet dhå stedde efter Arff Linien medh Cal-
 konung Johans Son / Högborne Furstie Hertig Johan &c. / eller
 och

och aff then Furstelige Stamme / Högborne Furste Hertigh Gustaff
Adolff &c. som nu samptligen i Lyffuet äre / medh andre flere förslag /
som H: F: N: både om Regeringen och Föräktringer aff them / som
til Regeringen komme Skulle / giordt och föreståle haffuer.

Men så haffue wij H: F: N: doch igenom Råd / domial Bön
och Förmaning / på een annen Mening beweeke / och äre om thenne
för:de så wäl som andre efterföljande Puncter / således öffuerrens
wardne: Först / at effter som här förre förmålt är / thet Konung Si-
gismundus haffuer både theigenom förwercket then Arffz Rätt /
som H: R: W: til Sveriges Crono hafft haffuer / i thet han först
haffuer trädt ifrå sin Faders Faders (saligh och högfloig i Ammin-
les) Konung Gustaffz Faderlige Testamente / och icke bleffuit widh
Gudz klare och reene Ord / vthan latit sig beweeke och försöre til then
wilfarende Påwiste Lähre / hwillen han och haffuer werit tilsinnes
här i Riket oß allom vpåföre. Thernåst / Trenne Keesor dragit här
aff Riket / oß aldeles owitterligen / och sedan emoot all Naturligh
och Christeligh / Så och Sveriges vthtræcte Lagh / förde vthlen-
sten Håår å Fosterland sitt / thet til at härte och förderffue / Och el-
liest i många andre måtte handlet emoot sin Konunglige / liflige Sedh
och skrifftelige Föräktring / som han oß alle giordt och tillsagde haffuer.
Doch nu på thet sidste icke achtet oß så mycket wårde / at wij än til hen-
ne Tijdh haffue måtte betomme then ringeste Boockstaf och Bestedh
vpå the gode ödmärke tilbodh / som wij haffue giordt H: R: W: at
wij wille annamme H: R: W: s Son til wår Herre och Konung /
om han innen försagd Tijdh hit i Riket komme / och här bliffue vp-
född på thet sätt som här förre är förmålt. Thersföre wele wij och haff-
ue samme H: R: W: s Son och alle andre hans Effterkommende /
aldeles affsagde ifrå all then Rätt som them elliest effter Arffbören-
gen här i Riket haffue borde / så at hwarken Konungen eller någon
hans Effterkommende / skole effter thenne Dagh någet wißdere tiltael
til thette Riket haffue / eller och här intagne bliffue / vthan wij wele
oß ifrå all Pflicht som wij haffue warit H: R: W: och thes Effters
som

kommande medh förbundne / Såsom och huldskap och mänskap / aldeles frij ifrå sagot och skildt haffue.

Och ändock then Högborne Furste Hertigh Johan / &c. wore effter Arfföreningen näst Konungen och hans Arffvinger som nu affsagde äre / then närmeste at bliffue widh Sweriges Crono och Regemente: Men althenslund wij kunne besinne / och bäre sähre före / at hwar H: F: N: komme til then Konunglige Regering här i Riket / thet han för then Naturlige Rätteck och Blodzförwantes som Bröder emellan inplant et år / kunne lätteligen late sigh beweeke och inlate i någon Handel medh sin Broder Konung Sigismundo eller hans Effterkommende / och något thet företage / som oss och heele Fäderneslandet kunde lände til ytterste förderff och vndergång: Eller och thet om föreene sigh at wele hempnas på H: F: N: Hertigh Carl &c. eller thes Effterkommende och offlere / hwadh som wthi thenne bullersamme och orolige Tijden / doch aff rättmätig skäl och Orsaak haffuer företagit warit emoot Konungen / hans Slecht och Blodzförwantes här innen Rikets / och bliffue så affett ondt dubbelterre / at thet nepligen någon Tjndh til Noo eller Snigheet här Riket komme kunde. Behöffuer thet så kräffuer och thenne tjdz och Rikets Lägenheet / at wij måtte förwette / oss om ett wiß Huffs wudh / som Rikets fulkomlige Regemente förestå kan / så frampe hwar thet nu icke snart steer / dhå kunne många Rikets Saler thet genom nederlagde och förhindrede bliffue / som Riket mycket wärdens de och anliggiende äre / och thenne Tjndh beställes och förättes måle / thet alles wär Wälserdh uphängen / och sådant icke aff något Wärd vthrättes och beställes kan. Thersfore haffue wij sampteligen så besluttit och samtpyct / at hög:te Hertig Johan &c. skal medh ett tilbörligt och Fursteligit vpehälle aff Rikets Land och Lahn wäl försorgd och försedd bliffue / hwarfore wij och samhelteligen haffue samtpyct och effterlat / at H: F: N: Hertig Johan &c. skal behälle thet til Furstendöme / som hans saligh Faderbroder (Christeligh t Aminnelse) Hertig Magnus til Ostergöthland / effterlat war /

D

doch

doch thet vndantagendes som H: F: N: Hertig Carl G. theserhoff
til sit Furstendöme ew ärdeligen effierlatit och bebreffuet är / för hwil-
let hög:ste Hertig Johan G. annet så gott i then Stadhen skal we-
derlagdt bliffue / som är Bråborg och Läckö / sampt thes Låhn och
annet som then Rante vpsolle kan. Swillet Furstendöme H: F: N:
vnder the Furstelige Frisheete niute och behålle skal / som saligh Ro-
nung G: stoffz Testamente och Låhns breff / hög:ste Sahl. Hertigh
Magno thet vpå giffuit war / innehåller och förmåler. Och thet med
skal H: F: N: sigh beönde late / och intet meer på sin Deel aff Ryket
haffue til at kråwie och fordre / vndantagendes the Arffuegodz som
H: F: N: på Fäderne och Möderne medh rätte tilfalle kunne. En
heller skal H: F: N: ware mächtig at giffue aff sit Furstendöme eller
Arff / något ewärdeligen / vthan thet skeer medh sådane Wilkor och
förord / at Ryket åter må haffue någon *expectans* thet til igen. Och
elliest ware thet til förplichet / at H: F: N: ingen then vthi sit Råd
och Dienst tager och bruket / som til någ n Deenigheet emellan thet
Konunglige och Justlige Stånd stiffe och anrätte wil / vthan bestit-
ter sigh altydh på thet högste och troligest / til alt thet som Senigheet
och gott förtroende / Blodzförwanter emellan lände och vpphålle
kan / och til menige Ryktsens långlige Wälfärd och Bistånd kan
nyttigt och tienligt ware.

Och effter hög:ste wår N: Furst Hertig Carl G. haffuer nåst
Gudh varit then ende / som genom Gudz guddomlige Tilhielp med
alsomförste Luffzfare / mödhe och bekostnet / haffuer winlagt sigh
til at befrije och förlosset oss och wårt käre Fädernesland vthur thet
mörcke Påwens Band och Fremmandes Dol och Tråldom / som oss
haffuer warit ärnet öffwer halsen kaste och vnderkuffue medh / och el-
liest för oss och alles wåre Wälfärd och bästa / både i Andelige och
leklamlige måtte / hafft ospart och vpsatt Luff och Blodh och all sin
förmögenheet / Och så wäl på thenne Tydh som någre Keesor tilfö-
rende / nådiligen loffuet och tillsagdt haffuet / at H: F: N: först och
fremst wil hålle oss samptligen och hwar för sigh serdeles Andeligh och
Werldz-

Verldzligh / högh och lågh / hwar effter sitt Stånd och Willkor / wid
 then Christelige Evangeliste Religion, som wii oss här i Ryket tilför-
 eenet och förbundet haffue / och ingen Ting ther vthinnan förändre /
 vthan som i Upsala Concilio Anno D: 93. eentheligen beslutit
 bleff: Så och Sweriges Lagh och hvars och eens wälsångne Pr i-
 vileger och Friheetter och oförkränckte lalle mätte / at H: S: N: sö re-
 thenstuld thette Rykes Regering bäst och troligest förskyle och för-
 wärffnet haffuer: Så haffue wii förthenstuld / både therföre och an-
 dre högwichtige ståal warit förorsakede / både nu någre Keeser sam-
 helleligen och eendrechteligen / såsom och tilförende / at begäre thet H:
 S: N: wille tage sig fulkommligen Ryksens Crono och Regemen-
 te uppå.

Til hwilket H: S: N: sig doch högeligen haffuer ursäcket och
 förwägret / för många ståal som H: S: N: ther emoot inwendt och
 föregiffuit haffuer / oachet huru slitigt och trågit wii H: S: N: ther
 om besökt och bedit haffue. Doch på sidste sig nådigst så widt för-
 klaret / at H: S: N: för:de Fem Måneders Tjdh / innen hwilke
 Konungens Son inkallet är / affbidhe wil / Och sedhan haffuer H:
 S: N: samptyckt / thet H: S: N: wår edmiukt och ynderdånige Be-
 gären nådigest hände och yptage wil. Doch wil H: S: N: i medler
 Tjdh med sine Swägerer och gode Wenner utan Rykes sig ther om
 rådhså och befråge / hwadh the honomi Saten thet bäst kan ware /
 rådhe och styrckie wele. Såsom wii och ther hoos haffue loffuet och
 tillsagdt / at på thet H: S: N: må ho os heele Werlden nogsampt
 ursäcket ware / at H: S: N: icke medh Drug och Wäld haffuer nöd-
 get sig til Ryksens Konunglige Regering / vthan aff oss samhelleli-
 gen ther til bedhin och högeligen förmanet är / then at wedertage / eff-
 ter som och alles wære och menige Ryksens Wälserdh thet storligen
 Kraft och fordret haffuer / Så wele wii hoos alle Potentater, Keys:
 Kong: Eur/ Fursier och Ständer i heele Christenheeten H: S: N:
 försådane mistancker aldeles befrijet haffue / såsom wii thet och för Gud
 och hwar åhrligh Man betyge H: S: N: nogsampt ther vthinnan ur-
 säcket ware.

D ij

Swar-

Hv arföre wij nu här med vthi the helige Trefaldigheets Namne
och Altalt / eenhelleligen / samdrechteligen och aff en eigen frij wille/
wele haffue stadget och stadsfäst / at H: F: N: Hertig CARL &c.
och ingen annen / alles wår och Sveriges Rykes Regerende Herre
och Konung ware och bliffue stal / Then wij och här medh sampeligen
och eenhelleligen offwele förplichtet haffue / all hörsamheet och Lydno
trogen Tienst / huldskap och manskap / som wår Naturlige och elskel
ige Konung och Öffuerheet / bewiſewele och skole / Såsom och tro
ligen och rättträdeligen effterkomme alle thet H: F: N: off til sitt och
menige Rykessens gagn och Fädernaeslansens Wålfård och bästa bi
dendes och besalendes warder / och för H: F: N: och thes Wålförd
skuld / ospart och vpsatt haffue Luff och Blod och all wår Förmögen
heet. Och ändock H: F: N: haffuer förwägert sigh at late Cröne til
någen Konung / Men hwadh heller thet medh bliffuer fulfolgdet medh
the Ceremonier thet til brukelige äre eller ey / Så wele wij lykwal hål
le och betenne H: F: N: för wår rätte Herre och Öffuerheet / och al
lom Konungzligom Rätt och Lydno hålle och bewiſe som för:bet är /
och ingen annen.

Här hoos haffue wij och stadget och samtyckt / at effter H: F:
N: des öddelige Afgång (then Gudh Almächtigh länge werdiges
medh fördröye) dhå stal H: F: N: Nades Son / Högborne Furste och
Herre / Her Gustaff Adolff &c. näst ware til Sveriges Crono och
Regemente at komme och then behålle / och så hans ächte Mandz
arffuinger effter honom / ifrå Arffuinge til Arffuinge så länge någon
off them igen är.

Men hwar Gudh förbiude / at H: F: N: vthan Mangzarff
uinger öddeligen affdile / eller och hans Effterkommende / at ingen
ächte Mandzarffuinge aff then Linien meer förhanden wore / så we
le wij dhå haffue lossuet och tillsagde / för oss och wåre Effterkommen
de at wij sedan ingen annen til Sveriges Crono och Regemente tage
och annamme wele / vthan hög:ble Hertig Johan &c. om han i
Liffue wore / eller och hans Furstelige ächte Mandzarffuinger / om nå
gre

gre kunde förhanden ware / Och emedan then Linien til år / Skole the
 widh Regimentet bleffue och inge andre. Och hwar hög:bte Hertig
 Johan &c. eller hans Effterkommande til samme Konunglige Re-
 gering komme kunde på the Wilkor som för:de äre / dhå skal han och
 the förplichte ware thet loffue och tillsäye / at the heller the ras Effter-
 kommande / aldrigh skole sigh inkate i något Förbund eller förlening
 medh Konung Sigismungo eller hans Arfföde / serdeles iså måtte /
 at the til någon Deel eller Regering här i Riket komme måtte / Så-
 som och icke heller lyde them i sine Råd eller Tienst som til annet
 stycke och råde wele / än än thet som Fridh och Eenigheet här i Rij-
 ket förorsake och förmerre kan / och iw för ingen Deel late sigh förföre
 och beweeke til then Påwiste eller annen wilfarende Lähre / så framp
 han och hans Effterkommande icke therigenom wele förwercke then
 Arffrätt the til Riket hassue som Broder för honom gjorde hassuer /
 Allenstund wi här medh således wele fullkommeligen affsagde hassue /
 at ingeen skal effter thenne Dagh til then Konunglige Crono och
 Regimente här i Riket komme / som icke med oss eenig år / vchi then Chri-
 stelige reene Swangelij lähre / til hwilken wi oss förreenet och för-
 bundit hassue.

Hwar och het fall hände / at hög:bte wår N: Furste och vch-
 thorede Konung Hertig Carl &c. dödeligen affginge / förr än
 hög:bte H: F: N: des Son Hertig Gustaff Adolff &c. kunne kom-
 me til sine Åhr / och sielff kunde stå Regimentet före / til hwilken ful-
 komlig Regering han icke skal stadd bliffue / förr än han kommer til
 sine Tyre och Tingu år. Dhå hassue wi så samtöckt och beslutit /
 at wi wele lenne then för Ruffens och hög:bte unge Herres Föreslän-
 dere och Mälzman / som H: F: N: i sitt Testamente och sidste willie
 ther til thorer och betroor / affrätträdige trogne Swenske Män och
 icke vchländske / hwilken wi all hörsamheet och Lydno til hög:bte unge
 Herres och menige Ruffens gagn och bästa bewise wele och skole.
 Thette för:de loffue och tillsäye / förplichte och förbinde wi oss widh
 wår Åhre och Redelighets / Christelige troo / Ganning och ewige
 D ih Siå

Stål Saligheet / vthan all argeliff / troligen och obräkligen at hälle
och fulborde / och aldrig ifrå wisse / twinge och trängie late medh go
dho eller onde / eller genom hward Liff och Lempe menniskiors Dicht
och Påfunder / thet någon Tjudh vptänckie och begrype kunne / så
sant oss Gudh hielpe til stål och Liff.

Hward andre Ruffens Saker tilkommer / som och på thenne al-
mannelige håldne Ruffdagh äre berådslagne och beslutne / ther om
hassue wi så öfsuereens warit / samtyckt och beslutit / som är at wi
stole tage i betänckande om then Nye Handbook som aff Prästerka-
pet öfsuersedd är / och i wåre Swenske Kyrckier och Församlinger
hår effter stulle bruket bliffue / Så althenslund thetshinnan kan ännu
behöffues något ytterligere bettenckende / hwilket effter thenne
tidz Lågenheet icke hassuer stee kunnet / Thersöre är ther med bles-
uit vpskuttit til Presterskapet / at thet stole giffue ther om theres Mening
Swar och Förtlaring vpå then näste Sammentkompst som hår eff-
ter stee kan. I medler Tjudh och innen thes sådant stee kan / skal med
Ceremonier och Kyrckioseder i Församlingen hållit warde / effter
som vthi Upsala Concilio Anno Gr. 93. beslutit blesf.

Til thet. Tjudie / Så hassuer oss och warit tillenne giffuit / hward
som Stoorfurstens Sendebud i Rydzland / som sidst i Stockholm
hoos högh. te wår N: Furstle warit hassue / til wårff hafwe haffe
hoos N: F: N. at andrage / och hwadh H: F: N: ther uppå til-
börligen swaret hafwer. Och effter Stoorfursten i Rydzland haf-
wer sigh om höge Saker moot H: F: N: tilbudit / Så synes oss
icke orädeligen ware / at wüdere måtte med Stoorfursten handlet
warde / Och förthenstuld achte wi för nöden ware / at een anseend-
ligh Legation måtte til honom medh thet förste affärdiget blifwe /
ther om at förnimme Stoorfurstens ytterligere Mening. Men
hwilke Personer ther till stole tienlige ware at bruke / och huru
wide man sigh på Ruffens wågne medh Stoorfursten inlate skal /
Thet wele wi samptiligen vthi H: F: N: Nådes höghe och bättre be-
tänckande ödmuikeligen hemstälte hafwe. Althenslund wi intet

twisse / at H: F: N: så wäl i henne som andre måtte Rättens och
 allers wære Wälferd och bästa betänckiendes warder. Swilke Pers
 soner H: F: N: ther til nämpner och betroor / the stole och för
 plichtede ware / sigh godhwilligen ther til bruke och bestinne late /
 och ingen uthan Laga Förfall sigh theruthinnan orsächte och
 vndskyllle.

Til thet Fierde / är of och förestält / at betänckie huruledes
 medh the Lybste skulle handlet blifwe / sem sigh moot H: F: N: och
 Sveriges Rätte / emoot thet wenlige Ecteniske Fridz fördrag som
 vprättet är / Siendtligen vplagdt haffue / Så ändoch H: F: N: så
 wäl på sine som Rättens wägne / hade Orsaak nogh at wedergöre
 thet spott och förträdt som the H: F: N: och Rättet bewyft haffue /
 på thet sätte som ther til tiene / Så haffuer H: F: N: så wäl nw nys
 ligen som vthi förledne Sommer sigh late behage / at gode Wän
 aff bigge parter måtte bliffue bedne / at tage Saken til förhör / och
 hwadh som the theruthinnan stillie och rätte / thet wil H: F: N: och
 late sigh nöye medh. Medhan nw sådant Christeligit och rättwiff
 är / och kommer öffuer eens medh för:de wenlige Fridz fördragh / så
 synes och off för rådh sampt ware / at medh then Saken måtte således
 fulso:gd bliffue. Men hwar dhå så är / at för:de Lybste icke wille
 medh thet som i Saken kan stäligen ransales och förhandlet bliffue /
 late sigh nöye / och i så måtte rätte sigh stelffue i Saken / och late på
 tilbörliche Wäger och Medel sinne / dhå mele wä ware H: F: N:
 byständige och behiel, ellige / medh sådane Affuar at tage Saken före
 emoot them som ther til tiene kan / och the noghsammeligh Orsaak til
 giffuit haffue. Innen thes och i medler tydh Saken således aff gode
 och til förordnede Ekedesmän förhördt och ättild warder / Så
 skal medh alt Siendligt angrig emoot them inställes och haffues för
 dragh / och them alleneft förbudt ware / at haffue någon Handel
 och Wandel här i Rättet / förr än Saken wäl ättud och fördras
 gen är.

Til thet Femte / om the fångne Rådypersoner / och theres
 Saak

Saal som ifrå Finland kallede och i Unhåldning äre / Ther om är
således beslutit / at efter för:de Råd:personer som här för Rätte haff-
ue stälte / och aff hög: bte wår N: Furste Hertig Carl &c. personli-
gen vthi Högborne Furstes och Herres / Her Johannes Adolffs /
Hertigh til Holsteens Sendebudh / the Edel och Wälbördige gode
Måns / Element Gadendorff och Giærdt Stedings närware /
haffue anlagede warit / äre öfueringede / at the haffue först och
fremst warit the samme som ifrå Suederlödings Beslwt / hwilket the
och stelffue så wäl som alle Rikssens Ständer / eenhelleligen och frit-
willeligen samtyckt och bewilligit haffue / äre affällige bliffue / och icke
allene utan giffuen Osaal / söndret sig ther ifrå / och som andre Oger-
ningzmän weelet Riket / och i så måtie vnder thet Straff förfalne / som
både för: bte Beslwt i Söderlöding / så wäl som andre Rikssens loflige
Affhandlingar vthrycke och förmåle / och warit theses Sedz och eigne
bressz och Segels förbryttere: utan haffue och emot theses eigen gjorde
Råd: Sed och all naturlig Rårleel / både rådt Konungen til / oc stelffue
warit fölgachtige emoot Sweriges Lagh / at före vthlensten Håår å
Fosterland there / thet til at härte och förderffue / och icke som en
rättkommen Konung til Riket hade ägnet och bordt / sine Under-
säter effter Lagh och Rätt at frise och bestärme. Hwilket alt them är
öfuertryget bleffuet / medh theses eigne Bressz och Handlinger / för-
vthan myck in annen orrätträdigh Handel / som the både förr och i så
måtte emoot H: F: N: och Riket bruket och förehafft haffue /
Hwarföre the och effter nogsam och flitigh Kansatning aff the go-
de Herrer och Mån som i Rätte haffue förordnade warit / äre
dömda ifrå Liff och Godz / effter som then Dom vthrycker och för-
måler ther vpå skriffteligen stält och giffuen är / och medh förste i
Tryck skal publiceres och förkunnet warde. Hwilken Dom wth
och sampteligen haffue kendlh rådwis och lagligen affiagd ware /
Then wth och eenhelleligen medh the gode Herre och Mån som sama-
me Dom giffuet och beslutit haffue / bestå och försware wele / här
de nu och framdeles för alle them som ther emoot något förmeene
sigh

sigh haffue at förebäre / och iemwål för alle *Christine Potentater*
 och andre i heele *Werlden* / Och förthenstkuld kunne wij på råttwisa
 sones wägne icke late them ostraffede bliffue / vthan begäret och
 effterståde / at them effter för:de *Laga Dom* nw här tilbörlligit straff
 och *Execution* öffuergå måtte. Doch medhan någre som och i *Rå-*
det haffue brukede warit/som är *Elaes Vielke/Christiern Claesson /*
Erich Abrahamson och *Jörgen Pofe* / haffue fallit til *ödmuik*
Bödn / och sigh yppenbarligen bekende och bediz före / i thet the
 sigh förseedt och ille handelt haffue / både emoot *H: F: N:* oss och
Riket / Så haffuer *H: F: N:* för wälbemälte *Holsteniske Sen-*
debudz såsom och wår samptlige *ödmuik* *Bödn* och *Begären* / them
 nådigst til *Luffuet förskonet* / doch skole the wthi *H: F: N:* des *Ans-*
håldning bliffue / til *H: F: N:* des wüdere betänckiende / och stå
 wthi *H: F: N:* de nådige skön / hwilke *H: F: N:* des til lideligere
Welfor täckes komme late. Om *Her Hogenstild Bielle* / som och
 för *Rätte* haffuer warit / och är tillagd at haffue warit i *Råd* och
Dåd medh the andre otrogne aff *Rådet* / at styrckie *Konungen*
 til at införe wthlenstan *Häär å Fosterland* sitt / effter han förmees
 ner sigh thesfore laghligen at befrije / så skal han på näste *Til-*
sammenkompst gå thesfore *Lagh* och *Sedh* / om han thet kan / eller
 ware dhå sålter åt *Saken*. Medh *Her Carl Gustaffson* är och så
 bleffuet afflagdt / at effter thet är een *Mordsaat* som han är bestykt
 före / thet ompå thetne *Tijoh* icke haffuer kunnet slitic bleffuit /
 Så skal han och befrije sigh thesfore effter *Lagen* för samme *Saat* /
 wpa för:de förste *Tilsammenkompst*. Ther och dhå the *Saker* skole
 stå öpne / som *H: F: N:* them elliest för sin *Person* kan haffue at
 late tiltale.

Om the *Finske* / som är *Arfwidh Erichson* och *Axel Kurck* /
 som *Kedelsförere* haffue warit til them *Blodwchgiutelse* och annen
 otölbörlligh *Handel* / som ther i *Landzenden* på någre *Åhr* bedress
 uet är. haffue wij besluttit / at the skole stå thesres tilbörllige och
 wäl-

E

wälförtiente Straff / effter then Dom som thet vthi Tindland rätt-
wärligen är affsagd blesfuen / hwilken wij och samtyckt haffue / och
bestä wele.

Them andre aff Adel och Kriigzhesäblet thet i Landzenden /
som siggh och emoot oss och Ryket uplagot haffue / hwille doch iger
nom för:de otrogne Rådpersoners Råd och tillkynden / och sedhan
aff theses Förman thet til äre beweekte och för:förde blesfue / så at the
icke äre lyre (lydoige medh the andre / eller och kunne thet medh lyte
Straff vudgälle / hward the i så måtte giordt haffue: Thersföre
är med them som til Liffuet benådes kunne / så dömpet och affsagd / at
the stole haffue förwercket til Laga böther / Tredningen aff alle the
Tordegodz / som them medh rätt Arfligen tilfaldne äre / och the
elliest aff Cronen bekommit haffue / vnder Cronen til ewärdelige
Ägor / sampt alle the Förläninger / som the både i Liffueth och til
behageligh Lydh här til hafft haffue. I like måtte är och affsagd
och beslutit / at alle the Präster thet i Landzenden / såsom och Bor-
gere / Fougter / Striffnare / Länsmän / och andre som haffue hål-
lit Häster vnder Rykterne / anten medh theses Edinner / Mägar
eller andre / och medh Breff och Stämplinger latit siggh besinne och
brute emoot H: F: N: oss och Ryket / serdeles i thet the icke allene
haffue fallit ifrå Sudertöpingz Beslwt / som the tilförende samtyckt
hade / vthan och både thet emoot så wäl som andre lossige Ryksens Aff-
handlingar siggh uplagot och afföndret haffue: Thersföre stole Pres-
sterne / både ifrå Rall och Ambete aldeles affatte bliffue / och al-
drigh til sådanne Prestekall meer komme eller betrodde bliffue / Och
Borgere / Fougter / Striffuere / Länsmän och andre som haffue
hållet Häster och latit siggh brute / stole böthe Tredningen aff alle
thet the äghe / och för:de Fougter och Striffuere thet hoos för-
pichtede ware / at göre reede och Rätenskap för then Deel the haff-
ue hafft Befalning vthöffuer. Men the andre Prestmän som siggh
elliest

ellieft haffue Söndret ifrå off och Riket / och icke welet eenige ware at
hålle vthöffuer Konungens Sedh och Försäkring / och annor Rikets
sens vrimmes Rätt och Myndigheet / the samme skole ware förpflich-
tede at giffue til Peen och straff Fem daler Penniniger för hwarie
Tijde Bönder som the haffue i theses Gield / och sedhan bliffue thet
widh så länge the sigh som trogne och rättträdige vnderfäter ägner
och hör / ährligen och tilböriligen förhålle.

Til thet Siecte / så haffue wy och öffnerwäget och betäncke /
at althenslund Sweriges Lagh förmå / thet Rätteretning måtte eff-
ter Lagenheeten hållit bliffue här i Riket / vthi the Landzender
som sådant behöffdes / thet hwar och en / thet ware sigh fattigh
eller riik / högh eller lågh / som then andre om någon Deel hade
at tiltale / kunde dhå bekomme en rättwys *sentens* och Dom om
sin Saak. Och medhan sådane Rätteretning endeles i mannaminne
icke är här i Riket hållit bleffuit / och förthenstuld många twistlige
Saker / Slockter och wedeparter emellan / stå ännw vthi klans-
der / och icke kunne rättede och äthskilde warde / förr än the ige-
nom sådane Medhel och laghligit förhör slites kunne. Thersföre
såsom höghste wår N: Furste och Herre / Hertigh Carl &c. thet
för rådhsampt achtet och wälbetenckit haffuer / at en gång eller två
om Åhret / måtte sådane Rätteretning hållit bliffue / om Distinc-
gen vthi Upsala / och om Commeren widh S. Peders tidh här i
Lindköping. Så synes oss och nödhörffueligen och aff Nödhen ware /
at så skee måtte / anten både Tidher om ett Åhr / eller och en the-
re om hwarit Åhr / effter som Lagenheterne dhå tillsäye / och sa-
kerne thet fordre och behöffue kunde. Och när dhå sådane Rät-
teretning hålles / och tilförrende thet om som Lagh förmå / innet
Sex Betor vthskriffuet och förkunnet warder / Så skole då alle Laga-
män och Härads höffdingar / som til samme Ting kallede warde /
komme thet tilstådes / och sielffue i Nämndh ware som Lagh så-
ger / och ey annor i there stadh / vthan Laga förfall sådant förhitt-
drer

drer. Ther Skole dhå alle the Saker / som elliest för Håradshöf-
dinge eller Lagman icke haffue kunnet åhskiloe warde / förhöres och
slites medh annet meere / som thet betänckande och rådslagh ther
om innehåller och förmåter / som H: F: N: för tw Åhr sedhan
förestälte Ständerne i Upsala at betänckie / hwilket och n. och förs-
ste aff Trycket skal publiceres och förkunnet bliffue / och hwarh
som dhå på förre Näuering wederdele: Mån emellan dömyt och
skildt warder / ther wårh skal thet och bliffue ständende och en åter-
gångende / och ingen haffue Wåld ther emoot wådie / som Swe-
riges Lags thet och v. h. trycket igen förbiuder. Hwarföre och alle
Lagman och Håradshöfdningar såsom och the som i theres stadh
för Domere sitta och brukede bliffue / Skole göre theres Eedh i
Ryttens Canselis / så och effter Sweriges Lagh på Lagmans och
Håradztinget / förr ån the i något Domere Ambete intråde och
betiene Skole.

I lüte måtte / år och aff oss samptligen eenhelleligen samtyckt
och beslutit / at effter vthi många förledne Åhr icke år hållit Ro-
nungz Råffthår i Ryket / och Ryttens Lagenheet sådane fast hö-
geligen kråffuer och tillsäger at thet ske måtte / på thet så wål Cro-
non må wette hwar henne medh rättte tillkommer och behålle hör
oförändret / som andre hwar the kunne haffue bewislagh rätt och
skål til / at nitte och bruke / thet storligen förnöden wil ware /
at sådane Råff måtte medh thet förste i Landzenderne bestått och
be ållen warde. Och effter ther til behöffues / at trogne rätt-
wisse och förståndige Mån måtte i then Saken brukede bliffue /
som vthau Försyn och någers Wåld thet laghliggen kunne och må-
ge vthi ansake / som dhå förekomme kan: Therföre wele wår thes
hög:bee F: N: hemstått haffue / hwilke H: F: N: thet til synes
för ordne och bruke late / Och försee oss wisseligen / at ingen aff
them som H: F: N: synes tienlige och bruklige / och thet til kal-
lede och betrodde bliffue och rättwisen elste och befordre wele / Sko-
le sigh ther til wele eller kunne förwågre. Til

Ell thet Siwende / haffue wiß och ibland annet tagit thet
 vthi ndotorsfigt betändiende / at vp thet så wäl Öffuerheten och
 then som Regeringen här i Riket förestår / må wette hwar Krigs-
 folck som vthaff hwar Landzende både til Håst och Foot kunde wa-
 re til at tillyppå / när så Lägenheeterne fordrede / at någet vpidg
 emoot thes Siender behöffues wille / Så och menige Man ware
 fril och örskonede / och icke så offte medh Vthskriffning betunge-
 de och beswårede / som här til kan stedt ware: Så är aff off
 sampteligen bewilligt och samptyckt / at ett wist Tael til Hoffmån
 och Knechter skole v hi hwar Landzende vpå Rikens omkostnet
 ährligen och stadigt håldne bliffue / så starkt til Mantael som H:
 S: N: ther vpå een wiß Ordning ha'fuer göre och författe la.ii /
 til hwilkens Löhn och vpphälle / medhan the hemme / och icke på
 någon reese äre och brukede bliffue / aff Cronones ährlige Rante
 och Vpbördh skal tagit och förordnet warde / så mycket ther til
 som effter en wiß Ordning kan giordt bliffue. Men när the på
 någet äptogh emoot Rikens Siender bruket skole / thet ware sith
 heele Krigsmachten aff hwar Landzende / eller en Deel ther aff /
 til Wain eller Land / Dha wele wiß vthaff then Landzende som
 Krigsfolcket vthfordres / skal vthgöres så mycket in Fecalie som til en
 Månet / halff eller heele Åhr behöffues kan / emedhan the vpå
 Rikens togh och reese behöffues och brukede bliffue / Så at dha
 then eene Landzenden icke behöffuer at göre för then andre / och
 hålle någet annet Folck än thet som aff samme Landzende är / v-
 than hwar och en försörje sitt Folck. och effter vthi alle Landzends
 der icke är icke är litte mycket Krigsfolck / en heller litte mycket
 Mantael til Almoge som hielpen göre skole / Så är och ther vpå
 een wiß Ordning giord / at hielpen som således til Krigsfolck-
 sens Underhåldning vthgöres / then skal göres litte / så wäl eene-
 skadz som annorstades / så at icke meer löper på en Bonde i then
 eene Landzende än som then andre. Och ther som Krigsfolcket
 wore

wore meer vthi een Landzende än at the vthi then Tydh the Skole
bort / och til Kistens bästa brukede bliffue / kunde hielpen sig med
med thet som Almogen i så måtte vthgörendes warder / dhå skal
hwadh ther vthi feeles / bliffue upfylt aff then åhrliche Rante och
Ppbördh som aff förde Landzende vthgiordt bliffuer / så at the
Skole til fyllest bliffue förnögd / aff hwar Landzende / så många
Wänder som the vpå Reesen warde brukede / Och sådan Ordning
skal alltidh hållas / så wäl medhan Krijghsoldet hemme är / som
när the på togh och Reesfor vthe äre.

Til thet Oxtonde / effter Sweriges Lagh vthi Kyrckiebala
ken förnä / at Tijende skal aff Åkrom affsettis / hwar Tijonde
Skyl eller hwar Tijende band / aff hwilket Presten bör haffue sin
fulle Treding. Så på thet at sådane Tijende så wäl the Twe
deler som i Kyrckioherberget bör ingöres / som then Treding Pre
sten bör haffue / måtte rättwisligen effter Lagen vthgiordt war
de / at hwar sin Deel oförminskt bekomme måtte / så skal medh
samme Tijende således här effter hållit och handlet warde / at alle
som hemmen bruke och någon Sådhe bekomme / anten på Åker eller
eller Swedie ingen vndentagendes / skal vthgöre hwar Tijonde
Skyl eller hwar Tijonde Band / börriendes widh en Keen och lyckte
widh then andre / begynne och först aff then Skyl och Band / som
han först aff Åker här / och til thes Tite Skyer och Band fulle ä
re / sedhan tager Presten som för:bt är / sin Treding ther aff / och
förer thet vthi sin egen Tijende Ladhu / och later thet stelff aff
trycke när honom synes / Och the andre Twedeler afftrycke Bon
den och före vthi Kyrckioherberget / som här til stede är. Och på
thet man må förnimme huru rättwist Tijenden warder vthgiord /
så skal Presten hålle widh sin Eedh / hwad han bekommit haffuer /
Och hwar sedhan Tijende Fougten kan medh rätte förnimme /
hwadh heller Presten haffuer orätt bekände / eller Bonden orätt
framgiordt / anten Presten eller i Kyrckioherberget / dhå skal han
then

then parten Lagföre som skyldigh är / at late höfde eff'er Sweriges bestreffue Sagh. Så skole och alle ware förplichede samne Tuende vthgöre / thet ware sigh Måger / Lenodrängier / så wäl som alle andre / som hemmen eller Uterwerck bruke / och ingen ware thesfore fri / meer än the aff Adelen vthaff theres igne Sätegårdar / så myckit the Tweedeier tilkommer som i Ryrkioherberge bör göres. Men then Treding Presten bör haffue / skal hwar och en vthgöre / och sigh medh sin Ryrkioherde förlyte om.

Thette förest effne loffue och tillsäye wij så wäl för oss här närwarende som frånwarende / och alle wære Effterkommende / frivilligen och eendrechteligen / stadig fast och obräsligen at hålle och fullborde / och aldrig til at ryggie och ifrån falla / nu eller i tilkommende Tider / oss så sant Gudh hielp til Stål och Liiff. Och til yttermeere Stadsfästelse / haffue wij ödmuikeligen och vnderdänligen bedit och begäret / at hög:ste Högborne Furste och Herre / Her CARL / Sweriges Rikes Regerende Affurste / Hertigh til Sudermanneland / Närliche och Wermeland / &c. wär N: Furste och Herre / wille thenne wår Förening och Beslwt / medh sin Furstelige och Secret bredhe widh wære / Stadsfäste och bekräftige. Giffuit och wth Lindköping / then
19 Martij / Åhr &c. 1600.

